

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010575
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121010575.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Mariána Dunčka a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci proti odsúdenému W. N., nar. X.XX.XXXX v Z., trvale bytom B., O. XX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 30. augusta 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného W. N. proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. júla 2021, sp. zn. 3Pp/28/2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a ukladá sa okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. júla 2021, sp. zn. 3Pp/28/2021, bolo rozhodnuté tak, že podľa § 415 odsek 1 Tr. poriadku s použitím § 66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona sa návrh odsúdeného W. N., nar. XX.XX.XXXX na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamieta.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal sťažnosť odsúdený do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. Následne odsúdený sťažnosť písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu. Obhajoba v dôvodoch sťažnosti uviedla nasledovné:

„Uznesenie proti podmienenému prepusteniu Okresný súd Trenčín zamietol na základe nesplnenia tretej podmienky - očakávania vedenia riadneho života odsúdeného na slobode.

Domnievam sa, že Okresný súd Trenčín nesprávne vyhodnotil záver môjho hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorý neodporúča podmienené prepustenie na základe už uvedenej tretej podmienky.

Avšak ako odsúdený som počas doterajšieho výkonu trestu podľa môjho názoru preukázal schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu. Ak si prečítam podrobne celé moje hodnotenie, nikdy som nebol disciplinárne potrestaný a bola mi udelená disciplinárna pochvala.

Celá textová časť hodnotenia je vo vzťahu k mojej osobe, môjmu správaniu, mojím možnostiam resocializácie v podstatnej miere pozitívne formulovaná, prípadne niektoré časti majú neutrálny charakter. V texte hodnotenia nie je žiadna výhrada voči mojej osobe počas výkonu trestu odňatia slobody, ak nepočítame skutočnosť, že som si raz zobral tabak od odsúdeného na inom bloku (za čo som ani nebol disciplinárne postihnutý). Je pre mňa nepochopiteľné, že záver hodnotenia je prudkom v rozpore s jeho celkovým obsahom a stroho len konštatuje, že moje podmienené prepustenie neodporúča.

Hodnotenie má slúžiť určite aj ako motivácia do ďalšieho života, či už vo výkone trestu, alebo na slobode. Je problém hľadať sebareflexiu a snažiť sa niečo zlepšiť, ak záver hodnotenia je neodporúčací, ale celá

textová časť neobsahuje žiadne odôvodnenie, v čom je potrebné sa zlepšiť a čo je potrebné meniť, aby som bol spôsobilý na podmienkové prepustenie. Pritom ja osobne mám záujem o zmenu a som presvedčený, že túto zmenu k lepšiemu práve preukazuje textová časť môjho hodnotenia.

Nie je možné alibisticky napísať pozitívne (čiastočne možno neutrálne) hodnotenie a následne skonštatovať, že hodnotiteľ neodporúča podmienkové prepustenie bez odôvodnenia, resp. v rozpore s ním. Celý systém hodnotení tým stráca na svojej opodstatnenosti a je demotivujúci.

Tu si dovoľm poukázať na to, že poškodenými pri trestnom čine, za ktorý som bol odsúdený, boli moji rodičia. Z hodnotenia je zrejme, že spolu intenzívne písomne a telefonicky komunikujeme a navrhli, že práve oni za mňa prevezmú záruku. Náš vzťah je na veľmi dobrej úrovni, máme sa radi, komunikujeme spolu o problémoch a nachádzame riešenia.

Skutok oľutoval a už ho naďalej nepripisujem návykovým látkam a beriem zaň plnú zodpovednosť.

Týmto navrhujem, aby druhostupňový súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu a podmienkové ma prepustil na slobodu.“

Prokurátor prítomný na verejnom zasadnutí sa po vyhlásení napadnutého uznesenia vzdal práva podať proti nemu sťažnosť.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná, avšak najmä z iných, ako v dôvodoch sťažnosti uvedených dôvodov.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia.

V rámci preskúmania správnosti samotného výroku napadnutého uznesenia krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienkové prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmienkové prepustenie každého odsúdeného, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienkovom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmienkového prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil

súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarcu pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné poukázať na nasledovný obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„Súd po oboznámení sa s trestným spisom, predovšetkým s návrhom odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, s hodnotením ústavu, so skráteným výpisom klienta a odpisom registra trestov zistil, že u odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), ale nebola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto súd dospel k záveru, že jeho návrh nebol s poukazom na § 66 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona dôvodný. Z tohto ustanovenia vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšom pôsobení výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Pri rozhodovaní sa prihliadne aj na to, v akom ústave vykonáva odsúdený trest odňatia slobody.

Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, je pravdou, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uložených trestov odňatia slobody.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, plnením svojich pracovných aj mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak v danom prípade sa táto podmienka javí ako splnená. Treba však dať do pozornosti, že aj v tomto smere bolo u odsúdeného zistené porušenie v oblasti ústavného poriadku, ktoré bolo však vyriešené pohovorom. Súd však prihliadol na to, že po uvedenom nedostatku sa podobné konanie u odsúdeného neopakovalo, ako aj na to, že zvyšok hodnotenia týkajúci sa plnenia predpisov povinností vo výkone trestu odňatia slobody vyznieva pozitívne, v prospech odsúdeného.

Splnená nebola tretia z citovaných podmienok, ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Súd prihliadol aj na záver hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorý neodporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Z hodnotenia ústavu vyplynulo, že resocializačná prognóza odsúdeného je nepriaznivá a riziko jeho sociálneho zlyhania je hodnotené ako vysoké. Odsúdený stanovené ciele programu zaobchádzania plní čiastočne vo všetkých bodoch. Bod edukácie plní čiastočne z dôvodu, že časť viny pripisuje vplyvu návykových látok. Súd má za to, že v prípade odsúdeného W. N. nebola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život a je potrebné, aby odsúdený vo výkone trestu pokračoval, aby tak bola náprava odsúdeného lepšie zaručená.

Súd sa preto vzhľadom na vyššie uvedené stotožnil s hodnotením ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorý neodporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súd ďalej dodáva, že pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie súd primárne musí vychádzať zo záverov hodnotenia odsúdeného z výkonu

trestu odňatia slobody, pretože iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného, môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy.

Prihliadnuc na všetky uvedené zistenia a úvahy súd návrh odsúdeného zamietol.“

Ako vyplýva z vyššie citovanej časti odôvodnenia, okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonal ustanovením § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. požadovanú časť trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie. Podľa vyššie citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia odsúdený nespĺnil tretiu zákonnú (materiálnu) podmienku, keďže podľa názoru okresného súdu nebola daná dostatočná záruka, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život.

Podľa názoru krajského súdu vyššie citované závery okresného súdu ohľadne záverov, týkajúcich sa posúdenia splnenia „tretej zákonnej (materiálnej) podmienky“ sú nepreskúmateľné. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd odôvodňuje nespĺnenie tretej podmienky na podmiennečné prepustenie záverom o čiastočnom napĺňaní programu zaobchádzania vo všetkých bodoch. Uvedený záver okresného súdu podľa názoru krajského súdu nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, nakoľko hodnotenie riaditeľa hovorí o čiastočnom plnení programu zaobchádzania len v bode „edukácia“ a „ostatné body programu zaobchádzania plní“ (č. I. 4 druhá strana).

Podľa názoru krajského súdu nepreskúmateľný je aj záver okresného súdu o čiastočnom plnení čiastočným plnením programu zaobchádzania v bode edukácia z dôvodu, že odsúdený časť viny pripisuje vplyvu návykových látok. Ak podľa odsudzujúceho rozsudku bol odsúdený uznaný vinný zo spáchania pokračovacieho trestného činu vydierania, spočívajúceho v hrozbe násilia a v použití násilia voči jeho rodičom, aby mu dávali od 10 do 50 eur na neuvedený účel a odsúdenému bolo uložené protitoxikomanické liečenie, z odôvodnenia napadnutého uznesenia v rozpore s ustanovením § 176 ods. 2 Tr. por. nevyplýva, z akých konkrétnych skutočností (z akých konkrétnych skutkových postojov odsúdeného) okresný súd vyhodnotil pripisovanie časti viny odsúdeným požívaniu návykových látok ako čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti.

Podľa ustálenej súdnej praxe (viď. R 62/1965) správa o správaní sa odsúdeného a plnení svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody v súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody musí byť natoľko konkrétna, aby bolo možné preveriť údaje a tvrdenia, ktoré sú v nej uvedené a potom ich hodnotiť pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení. Bez preštudovania základného trestného spisu nemožno zodpovedne posúdiť ani závažnosť trestnej činnosti, ani stupeň prevýchovy odsúdeného. V konaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba hodnotiť predovšetkým stav prevýchovy odsúdeného s prihliadnutím na ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. (viď R 63/1965).

Z obsahu spisového materiálu tiež vyplýva, že okresný súd v prejednávanej veci v rozpore s vyššie uvedenou ustálenou súdnou praxou si nežadovávajúci spisový materiál, týkajúci sa odsúdenia odsúdeného, prípadne častí spisu nevyhnutných pre rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie, z ktorého dôvodu okresný súd objektívne nemohol mať k dispozícii všetky podklady potrebné pre zodpovedné posúdenie závažnosti trestnej činnosti odsúdeného a stupňa jeho prevýchovy, vrátane posúdenia kritickosti postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti. Okresný súd mal k dispozícii len rozsudok Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 3T/127/2019 zo dňa 19.11.2019, v ktorom bola rozsudkom schválená dohoda o vine a treste, neobsahujúci odôvodnenie, z ktorého dôvodu okresný súd nemal žiadny podklad na to, aby mohol v danej veci náležite posúdiť, za akých okolností bola odsúdeným spáchaná trestná činnosť, čo ho viedlo k spáchaniu trestnej činnosti, aký viedol život odsúdený pred odsúdením a získať tak relevantné podklady k posúdeniu v kontexte ostatných dôkazov preukázania polepšenia a možnosti očakávania, či odsúdený v budúcnosti povedie riadny život.

Keďže z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je nielen nepreskúmateľné, ale aj predčasné, podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Po vrátení veci bude úlohou okresného súdu zadovážiť si spisový materiál, na základe ktorého odsúdený vykonáva uložený trest odňatia slobody, vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre zákonné rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie a rozhodnúť vo veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.